

KORT RAPPORT OM DROP-IN DÅP I LADEMOEN KIRKE

Lørdag 9.mai 2015 inviterte Lademoen menighet til såkalt «drop in-dåp» i Lademoen kirke. Dette var første gang det skjedde i Norge. Både navnet og ideen er hentet fra den svenske kirke hvor de har gjennomført denne form for dåp siden 2012. Både selve benevnelsen og formen har naturlig nok skapt ulike reaksjoner i kirken. Benevnelsen «drop in» kan høres veldig overfladisk ut og lett assosieres med eksempel hårklipp eller andre servicetilbud der man spontant kan stikke innom. Plassering av dåpen på denne måten utenfor den tradisjonelle høymessen har også blitt diskutert og meningene har vært ulike. Bør ikke dåpen skje der den lokale menigheten samles? Det mest sentrale spørsmålet mener vi likevel bør være, hva vil det si å bli døpt? Og hvorfor mener kirken fortsatt at mennesker bør la seg døpe i den treenige Guds navn?

I denne lille rapporten fra oss som gjennomførte denne første drop in-dåpen vil vi fortelle litt om de erfaringer vi har gjort og som kanskje kan inspirere og utfordre til videre refleksjon.

Hvorfor drop in-dåp?

Lademoen menighet ligger i randsonen inn mot Trondheim sentrum. Vi er en av de sårbare bymenighetene med stor mobilitet og mangfold. Dette ser vi blant annet på dåpstallene. De senere årene viser tallene at flere og flere av de foreldre som er medlem av kirken ikke døper sine barn. For 2013 viser det seg at av 45 barn er 24 døpt og 20 er tilhørende, som betyr at nesten 50 % ikke døper sitt barn. Vi tror at årsakene er ulike til at foreldre ikke velger dåp. De fleste ønsker å døpe sine barn innen ca. 3 mnd. I denne perioden kan mye skje. Sykdom eller andre uforutsette ting kan forkludre planen man hadde om dåp, og man klarer ikke å finne et godt tidspunkt senere når barnet blir eldre. Andre årsaker kan være forventninger om den store dåpsfesten som gjør at man kutter ut av sosiale og økonomiske grunner. En klarer ikke å leve opp til det «vellykkethets-idealet» som er ellers i samfunnet. Oppsplittede familieforhold skaper nye utfordringer. Små leiligheter på Lademoen gjør at en del familier ikke ser seg råd til å leie et stort lokale. De unge familiene har ikke noe forhold til den lokale kirke og det skaper avstand. (Noen velger derfor å ta dåpen på sitt hjemsted). Tradisjoner som før var sterke er i ferd med å smuldre opp. Det er mindre forventninger i familien om at barnet skal døpes. Det finnes andre alternativer til dåp og da kan man velge det. Liten kjennskap om hva dåpen er fører også til at dette ritualet ikke betyr så mye lenger. På grunn av dette skapes det terskler inn til dåpen, og man velger å kutte den bort av grunner som kanskje egentlig ikke handler så mye om ens tro og forholdet til kirken. Det ble bare ikke slik at dåp passet akkurat nå.

Dette var noe av tankene våre og motivet vårt for at vi ønsket å arrangere drop in-dåp i Lademoen kirke. Vi ønsket å fjerne så mange hindringer som mulig og gi folk i alle aldre en mulighet. En kunne bare komme og bli døpt. Det hele skulle ikke koste noe.

Praktisk gjennomføring

Informasjon

En profesjonell designer laget plakater og flyers for oss. I forkant av dagen ble det sendt brev til alle tilhørende barn i kullet 2012 og 2013 i Lademoen sokn. Det var ca. 40 brev som ble sendt. Vi sendte også ut en invitasjon til de i neste års konfirmantkull som ikke var døpt men tilhørende. Dette var noe nytt og spennende som gav oss stor mediaomtale. Adresseavisen skrev om dette på sine sider og deres sak ble delt med mange andre nettsteder rundt omkring i landet. NRKs «Her og Nå» laget en reportasje på dette. Senere ble vår leder i menighetsrådet profilert i VG i artikkelen «Frelse i en fei». Vi la også ut saken på vår Facebook-side. I forkant av dagen gjorde NRK-Trøndelag et intervju med menighetsrådslederen. Alt dette gjorde at saken fikk stor omtale og ble godt kjent. I dagene før lørdag fikk kontoret telefoner fra flere som varlset at det gjerne ville komme. Vi visste dermed at vi ikke ble alene i kirken denne dagen. De fleste av disse dukket opp, men ikke alle.

Gjennomføring på selve dagen

Lademoen kirke ble klargjort dagen før. Vi valgte å ha dåpen i et eget sidekapell slik at det skulle bli en rolig samling for familien der. Dåpssamtalen ble holdt i prestesakristiet. Vi har også et lite kontor i kirken hvor menighetsforvalteren tok i mot familiene når de kom og laget dåpskladd og dåpsattest. Nederst i kirken ble det satt ut bord og laget en kafé. Vi laget også noen stasjoner i kirkerommet; et lystenningssted og et sted for en kunne legge bønneperler. Vi hadde også litt musikk i kirken. På et bord nederst stod det kaffe og kaker. Og det fantes en leke/tegne-krok for barna. Slik ble hele kirken tatt i bruk og det ble en fin helhet over det som skjedde.

De som ble døpt.

Kl. 11.30 sto den første familien på kirkedøren, allerede før vi var ferdig med forberedelsene; ei jente på 11 år som var pyntet i sin finste stas. Nå ville hun bli døpt. Noen i familien hadde reist langt og de fant seg fort til rette i kirken og fikk vandre litt rundt, mens vi gjorde de siste forberedelsene. Etter hvert strømmet det flere og flere inn kirkedøren. Det

ble litt hektisk de første timene, men det så ut til at de fleste roet seg ned og hadde god tid. Alderen på de døpte var 3 år, 2 år, 2 år, 22 år, 28 år, 11 år, 6 år og 73 år. De kom fra ulike menigheter i og rundt Trondheim. Det var ingen fra Lademoen. Diakonen var aktivt med og hilste på de fleste mens de to prestene tok seg av samtale og dåp. Samtalen ble naturlig nok en kort prat som dreide seg om å forberede liturgien og noen korte ord om dåpens innhold. I samtalen ba vi alle fylle ut et skjema der de godtok at de ble kontaktet av den lokale menigheten hvor de bodde litt senere. Dette var det ingen som protesterte på. I selve dåpen fikk alle dåpslys og de fikk dåpsklut (håndsydd av kvinner på Madagaskar). De fikk også med dåpsmateriell. Bøker tilpasset sin alder.

Gjennom samtalene fikk vi høre litt om hvorfor det ikke ble dåp før nå. Årsakene var blant annet sykdom, gravid i ung alder, familiesituasjonen og at det ikke hadde passet og at årene hadde gått. Noen nevnte også at det var ekkelt å «bry» kirken. Rundt kl. 15.00 var det hele over og åtte mennesker var blitt døpt 9. mai 2015 i Lademoen kirke.

Hva har vi lært?

Drop in-dåp ble en fin opplevelse. De som kom var pyntet og hadde sett frem til dagen. Det ble en fest og høytidstund i kirken. Samtidig var det lett å bli kjent med familiene og barna. Noe av grunnen tror vi var at de ble tatt godt i mot og de var forberedt, ingen kom «rett fra gata». At hele kirken var tatt i bruk mener vi skapte en egen stemning for det som skulle skje. Vi var ikke forberedt på at det skulle komme så mange i starten. Vi kunne med fordel ha vært litt flere på jobb, blant annet til å ta seg av praktiske ting på kjøkkenet. Det var også fint å kunne møte hele familien. Presten hadde samtale med alle og det skjer jo ikke så ofte. At de var interessert i oppfølging var også positivt. Det som var underlig var de som ikke kom. Ble det for nært? Var det uheldig å sende ut brev? Vi vet ikke hva de tenkte alle de nesten 40 som fikk en hyggelig invitasjon. Er det lettere å reise fra sin sognemenighet og inn til byen? Er terkelen for høy for å «bry» presten på sitt hjemsted?

Vi har også sett at Lademoen kirke er svært godt egnet for slike arrangementer. Johanneskapellet fungerer veldig bra som dåpskapell. Kaféavdelingen nederst i kirken er et godt sted å komme og bli tatt imot.

Vi har eget kontor i kirken med data og alt som trengs for å ordne det formelle. Et lite prestesakristi fungerer fint som samtalerom.

Lademoen menighet er en svært diakonal menighet, og en skal ikke se bort ifra at det er nettopp derfor drop in-dåp såpass raskt og smertefritt kunne gjennomføres her. I Lademoen menighet er vi vant til å tenke på at alle må få muligheten til å delta! Eller som det står i Diakoniplan for Lademoen menighet: «Lademoen menighet vil arbeide for at diakoni skal gjennomsyre alt kirkens arbeid, slik at mennesker blir møtt med omsorg og respekt.»

En av de fra staben som var med gir følgende inntrykk fra dagen:

«Dette var en fin anledning og god tid for diakonen og menighetsrådsleder til å ha samtale med hele familien. Før dåpen var alle litt spente på hva som skulle skje. De forsynte de seg med kaffe og kaker, fikk litt informasjon av oss om gangen i denne drop in-dåpen, gikk rundt og så seg om i kirka, tente lys og gikk rundt til andre bønnestasjoner. Etter dåpen var alle i god stemning. De kom ut med dåpslyset, ble gratulert og fikk fadderhilsener og en gave, en bok som passer for alderen. Så ble det kaffe og kaker igjen. Folk tok seg god tid til kaffen. Diakonen og menighetsrådsleder snakket litt generelt om trosopplæringstilbud. Dåpsfølgene kom fra forskjellige menigheter i og utenfor byen. Det virket også som om de fleste syntes det var greit at vi hadde tid til å prate med dem. De som ville sitte for seg selv, fikk anledning til det. Ikke alle hadde behov for å åpne seg for oss. Dette må vi være oppmerksomme på. Det var forskjellige grunner til at de ikke hadde døpt seg eller barnet sitt.»

Jeg har i ettertid fått tilbakemelding fra dåpsfamilier som sa at dette var en perfekt ordning for dem. De var veldig fornøyd med alt og glad for få døpe barnet sitt.»

Drop in-dåp må aldri bli normalordningen i kirken. Fortsatt må det være slik at dåpen er knyttet til hovedgudstjenesten. Likevel gir det vi har opplevd grunn til refleksjon.

- kan det være at våre tradisjoner og ordninger i dag skaper skiller og hindringer?
- er det vanskeligere for mange å «bry» kirken om dåp når barnet er blitt større? Det er sjelden vi døper barn i for eksempel to-tre-årsalderen. Hvordan inviterer vi inn de som ikke fikk døpt barna sine da barna var unge?

- tar kirken familiene og deres livssituasjon nok på alvor og legger til rette for dem på en god nok måte?
- hva med de voksne som gjerne vil la seg døpe? Bortsett fra konfirmandene, hvordan inviterer vi dem?
- Hva vil det si å bli døpt? Kan denne form for dåp gjøre det lettere å sette fokus på selve sakramentet og dets innhold?

Noen har sagt at drop in-dåp virker overfladisk og lettvindt . Vi opplevde det i hvert fall ikke slik. Kanskje må en finne andre ord for denne handlingen, men lørdagen i Lademoen kirke ble en fin opplevelse for alle som jobbet denne dagen. Det var helt naturlig også å snakke om oppfølging og kanskje kan etablering av kontak bli vel så god med familiene på denne måten.Vi vet ikke om dette er det rette å gjøre for alle landets menigheter, det må en finne ut av lokalt. Med de synkende dåpstallene vi har i kirken, kan dette være ett av flere tiltak. Dagen har i hvert fall gitt oss troen på at det kan gjennomføres av og til i Lademoen menighet som et supplement til de tradisjonelle gudstjenestene.

Hvordan tar vi dette videre i Trondheim? Vi tror at denne samtalen må tas på et nivå over oss. Muligens kan en tenke seg en ordning der to menigheter i Trondheim veksler, slik at drop-in dåp blir avholdt to ganger i året. Dette for å gi et tilbud de som kjenner at det kanskje blir for nært å ta dåpen i sin lokalmenighet.

Jørn Lænn. *Menighetsforvalter Lade, Lademoen og Bakklandet.*

Marie Hauge Gonzalez. *Leder av menighetsrådet i Lademoen.*

Hilde Rosenkrantz. *Sokneprest i Lademoen.*

Brit Ninni Fosslie. *Diakon/ trosopplærer i domprostiet.*

Stein Ellinggard. *Sokneprest i Lademoen.*